

A kapcsolati erőszak pertinenciája terminális életellenes bűncselekményekben Csongrád-Csanád vármegyében

Pertinence of relational violence in lethal offences against
the person in Csongrád-Csanád country

Pásztor Gergely

doktorjelölt
Szegei Tudományegyetem,
Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet
pasztor.gergely@stud.u-szeged.hu

Absztrakt

Cél: Az életellenes bűncselekmények társas kontextusát hazánkban nem mérik. Jelen tanulmány célja, hogy feltárja a Csongrád-Csanád vármegyében, 2014 és 2024 közötti időszakban elkövetett, súlyos életellenes bűncselekmények társas kontextusát, vagyis azt, hogy az elkövető és a sértett milyen viszonyban álltak egymással.

Módszertan: A szűken értelmezett fizikai erőszakot a kapcsolati erőszak tényállásának sértetti körével kiegészítve a társas kontextus mérhetővé válik. A mintát a Szegei Törvényszék 91 esete alkotja. Az esetek tartalmi elemzésével került feltárára a társas kontextus. A tanulmány vegyes módszertant alkalmaz: alapvetően kvantitatív célú, de kvalitatív szempontok szerint csoportosít.

Megállapítások: A mintában vizsgált bűncselekmények 41,6%-os relevanciát mutatnak, amelynek trendje időben tartósnak, mértékében pedig jobbra állandónak tűnik a vizsgált időszakban.

Érték: A tanulmány, a fentiek jelentőségén túl, a bemutatott módszertannal is segítheti a további kutatásokat. Ezen felül a kapcsolati erőszak társadalmi jelenségének pontosabb megértését is lehetővé teszi.

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás ideje: 2025. 10. 19. Átdolgozás: 2025. 10. 27. Elfogadás: 2025. 12. 03.

Kulcsszavak: párkapcsolati erőszak, kapcsolati erőszak, Csongrád-Csanád, prevalencia

Abstract

Aim: The social context of lethal offences against the person is not measured in Hungary. This study explores the social context of such crimes committed in Csongrád-Csanád County between 2014 and 2024.

Methodology: Physical violence, interpreted in the narrow sense, was supplemented with the circle of victims of the offence of relational violence to make social context measurable. The sample consists of 91 cases from the Szeged Court of Justice. Social context was explored with case-by-case content analysis.

Findings: Overall, the crimes examined show a pertinence of 41.6%, which appears to be persistent over time and largely stable during the period under review.

Value: Beyond the significance of the above, the study may also contribute to further research through the methodology presented. It also fosters a more accurate understanding of the social phenomenon of intimate partner and domestic violence in Hungary.

Keywords: intimate partner violence, intimate partner homicide, Hungary, prevalence studies

Bevezetés

A közelmúlt nagy médiafigyelmet és közfelháborodást kiváltó bűncselekményei (például a 2025 júniusában Bácsalmáson, májusában Csömenden, vagy az év elején Budapest V. kerületében elkövetett emberölések) újra ráirányították a figyelmet a kapcsolati erőszak társadalmi jelenségére. A kapcsolati erőszak, az általános társadalmi diskurzusban nem elsősorban és kizárólag a Büntetőjogról szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 212/A. § deklarált tényállást jelenti, hanem azt a jelenséget, amely során egy párkapcsolatban élő emberpár egyik tagja követ el erőszakos, élet elleni bűncselekményt a másik sérelmére. A fenti bűncselekmények mindegyike halálos kimenetelű volt, női sértettel, gyermekkorú érintettekkel, férfi elkövetővel. Kézenfekvőnek tűnt a bűncselekmények közötti hasonlóságok hangsúlyozása, noha az elkövető nem volt azonos, és további jelentős különbségek is voltak a bűncselekmények között. A médiában és a közvéleményben óhatatlanul felmerült a kérdés, hogy mennyire elterjedtek a párkapcsolatok keretén belül elkövetett halálos kimenetelű bűncselekmények. Ha ezt a fontos, de mégoly pontatlanul

megfogalmazott kérdést tudományos problémává próbálja alakítani a kutató, számos kihívásba ütközik.

Noha az összefüggés a kapcsolati erőszak és a párkapcsolatokban, illetve háztartási kapcsolatokban¹ elkövetett halálos bűncselekmények között régóta ismert, az összefüggés mibenlétével és minőségével sem vagyunk pontosan tisztában. A halálos kimenetelű bűncselekmények a kapcsolati erőszak társadalmi jelenségének legdrámaibb, legláthatóbb és egyben legnagyobb érdeklődést kiváltó részét képezik. Ennek ellenére prevalenciája nem ismert, nyersebben megfogalmazva, nem tudjuk, hogy a probléma valójában mekkora. Szintén ismert tény, hogy hazánkban a kapcsolati erőszak, illetve általában a családon vagy közeli emberi kapcsolatok keretén belül elkövetett bűncselekmények látenciája magas (Solt, 2022), amely egyszerre kendőzi el a probléma nagyságát és a róla való tudásunk mérsékelt mivoltát. Garai (2021) monografikus igényű munkája szintén kiemeli a kifejezetten párkapcsolatokban elkövetett erőszakos bűncselekmények kiemelkedően magas látenciáját.

A kérdés tehát pontosítást igényel: Mekkora lehet azoknak a súlyos élet elleni bűncselekményeknek az aránya, amelyeket párkapcsolatban vagy egyéb közeli családi vagy háztartási kapcsolatban követnek el? A kérdésre – ha korlátozott mértékben is – lehetséges választ adni, azonban a válasz a kérdés további pontosításán és a terminológiai következetességen kívül újfajta tudományos megközelítést is igényel. Mielőtt a módszertani részletek kifejtésébe kezdenék, úgy gondolom, helyénvaló egy rövid történeti kitekintést adni a témáról.

Ismert kriminológiai tény, hogy bizonyos bűncselekmények elkövetői és sértettjei kapcsolatban állnak egymással. Különösen jó példa erre az emberölés, ahol az elkövető és sértett közötti különleges társas kapcsolatok meglétét (például parricídium) már az ókorban is különálló, gyakran jóval súlyosabb szankcióval büntették. Sőt már az erőszak kontextusát is igyekeztek figyelembe venni, hiszen például házastársi hűtlenség, vagy törvénytelen gyermek megölése esetén enyhébben büntetett a törvény, annak ellenére, hogy a társas kapcsolat ugyanolyan volt, mint egy hű házastárs, vagy törvényes gyermek esetén. A sértettek és elkövetők közötti társas kapcsolat jelentőségének felismerése (például házasság, együttélés, vagy a különféle vérségi kapcsolatok) a kriminológia egyik legkorábbi revelációinak egyike (Huff-Corzine & Toothy, 2025). A párkapcsolatokban, illetve háztartási kapcsolatokban elkövetett emberölések és egyéb életellenes bűncselekmények korai felismerése azonban

---

¹ Ezek olyan kapcsolatok, ahol az együttélés (értsd: közös lakás használata) megvalósul, azonban a felek között nincs intim partneri viszony (életközösség, házasság). Az angol domestic violence fogalom magyarítása, ami végeredményben a latin domesticus (házi, házas, házasított) szó átvételéből született.

nem esett egybe azok mérésével és tudományos vizsgálatával. Ez utóbbiak megindulása és rendszerezése politikai és társadalmi folyamatok együttes eredménye. Ezek a folyamatok pedig eltérő dinamikával és időzítéssel zajlottak le a világ különböző részein.

Európa

Európában a feminista mozgalmak folyamatos társadalmi aktivizmussal érték el, hogy bizonyos országokban már viszonylag korán, a múlt század hetvenes és nyolcvanas éveitől kezdve külön vizsgálni kezdjék az emberöléseket elkövetők és áldozataik társas kapcsolatát. Az Egyesült Királyság (1976), Svédország (1982) és Hollandia (1984) egyaránt korán létrehozták azokat a jogi kereteket, amelyek lehetővé tették a párkapcsolati, illetve a háztartáson belüli erőszak elkülönítését az általános, ismeretlenek közötti erőszaktól. Európában ezek az államok tekinthetők úttörőknek az úgynevezett párkapcsolati emberölések (Intimate Partner Homicide, IPH) mérésében is. Ma már más európai országok is igyekeznek adatokat rögzíteni az életellenes bűncselekmények társas kontextusáról, még ha ezek az adatok inkonzisztensek és változó minőségűek is (Corradi & Stöckl, 2014; Kivivuori et al., 2014).

Amerikai Egyesült Államok

Az Amerikai Egyesült Államokban sokkal nagyobb hagyománya van annak, hogy az erőszakos bűncselekmények társas kontextusát vizsgálják. Liem (2021) megjegyzi, hogy az Európában viszonylag későn induló, emberöléssel foglalkozó kutatásokra milyen döntő és hosszan tartó hatást gyakorolt az USA és a Commonwealth területén zajló tudományos munka. A családon belüli erőszakra Straus, Gelles és munkatársaik úttörő munkájának (Gelles & Straus, 1979) köszönhetően különös figyelem irányult, közel azonos időpontban, mint Európában. Az USA statisztikai hivatala ezért az emberölésekről tudósító kiadványában régóta külön fejezetet szentel a társas kontextus feltárásnak, amely a kortárs forrásokban már részletes jellemzők gazdag leírásává bővült (Remrey, 2025).

Magyarország

Az életellenes bűncselekmények különálló vizsgálatát hazánkban is vizsgálják. Bakóczi Antal, véleményem szerint máig releváns, nagyívű monográfiája érintette a társas kontextust is (Bakóczi, 1984). Más szerzők szűkebb léptékkel, csak egyes bűnelkövetői csoportokra, például a női elkövetőkre fókuszáltak

(Fehér & Parti, 2002). Azonban azt, hogy bizonyos életellenes bűncselekmények, úgymint az emberölés, a halált vagy életveszélyt okozó testi sértés és ezek kísérleteinek elkövetői és sértettjei között milyen társas kapcsolat áll fenn az elkövetés pillanatában, hazánkban jelenleg nem mérik. Itt érdemes megjegyezni, hogy Bakóczy munkája ugyan csak egy bűncselekményre, az emberölésre irányul, de a szerző már ekkor differenciáltan kezeli azt. Tipológiájának alapját azonban nem a társas kontextus, hanem a bűncselekmény indítéka képezi. Holtendorff és Lafargne 19. századi tipológiáit folytatva és egyben kiterjesztve konfliktusos, szituatív, nyereségvágyas, leleplezéses, szexuális és ideológiai kategóriákat különít el az emberölés bűncselekményének osztályozása során (Bakóczy, 1984). Ezen kategóriák és a társas megközelítés között felfedezhetők átfedések, de ahogyan Getoš-Kalac is rámutat, az indíték alapú megközelítések lényegében szubjektívek, ezért módszertani stabilitást nyújtani nem tudnak (Getoš-Kalac, 2021). Használatukat, fontosságuk elismerése mellett, meghaladottnak tartom.

Magyarországon a kapcsolati erőszak önálló bűncselekményének megalkotása, majd hatályba lépése lehetővé teszi az életellenes bűncselekmények és a társas kapcsolatban állók közötti erőszak sértetti és elkövetői körének olyan összevetését, amelyben a jogi keretek adta szilárdságra támaszkodva állandó módszertanú vizsgálatok elvégzésére lehetőség nyílik. Egyes külföldi módszerek részleges vagy teljes áttemelésével és a hazai tényállások elkülönítő jellemzőinek kihasználásával lehetséges olyan módszertant alkotni, amely a jog és a szociológia kettős alapzatán állva képes pótolni a rendszeres adatfelvételt hiányát. Az alábbiakban ennek módszerét kívánom részletezni.

Módszertani rész

Problémafelvetés

Gelles kérdésfelvetését követve, a válasz a Mekkora valójában a probléma? kérdésre két tényezőtől függ: a) Hogyan definiáljuk a vizsgálatunk tárgyát?; b) Hogyan mérjük az incidenciát és a prevalenciát? (Gelles, 2000). Ennek megfelelően először a vizsgálat tárgyát szükséges tisztázni. Ha vizsgálatunk tárgya a kapcsolati erőszak, akkor először ezt a két részből álló jelzős szerkezetet kell definiálnunk. Kézenfekvő az erőszak meghatározásával kezdeni, majd a kapcsolati jelzőt meghatározni.

Mi az erőszak?

Széles és szűk értelmezés a társadalomtudományokban

Az erőszak fogalma megragadható széles és szűk értelmezéssel egyaránt. Legszélesebb értelmében véve az erőszakot olyan szándékos cselekedetként határozhatjuk meg, amelyet azzal a szándékkal követnek el, hogy szenvedést okozzon annak, akit ér (Gelles & Straus, 1979). Gelles megjegyzi, hogy az erőszak fogalma tovább szűkíthető, de még ez a szűkebben értelmezett, fizikai erőszak is nagyon sokféle lehet. Okozhat enyhe fájdalmat, de akár az érintett halálát is (Gelles, 2000). Ahogyan Gelles ugyanitt megjegyzi, a társas kapcsolatokon belüli erőszakot vizsgáló tudományterületek kutatói között nincs konszenzus az erőszak meghatározásáról vagy annak méréséről. Úgy gondolom, hogy ebben tanulmányának megjelenése óta, majd negyed évszázad elteltével sem történt érdemi, pozitív változás. Hasonló véleményen van Heitmeyer és Hagan is (2003), akik szerint abban létezik konszenzus, hogy az erőszak valamilyen sérülést és időnként halált, illetve számos módon pusztítást okoz, így áldozata mindig van, ezen túl azonban a konszenzus megszűnik.

Az erőszak változatos meghatározásának és eltérő értelmezésének folyamánya, hogy a társadalomtudományi vizsgálatok eredményei általában nem összehasonlíthatók. Ennek egyik további következménye az idősoros vizsgálatok hiánya. Ha a mérési módszertan változik, akkor az egymás utáni eredmények összehasonlítása sem lehetséges. Jelen tanulmány célja, hogy elsősorban hazai, de nemzetközi viszonylatban is összehasonlítható eredményeket produkáljon. A tanulmány a halálos kimenetelű, élet elleni bűncselekményekkel, köztük az emberöléssel foglalkozik. Az ilyen bűncselekmények vizsgálatára egyfajta korlátozott konszenzus létezik az erőszak fogalmáról. Ezen bűncselekmények tudományos vizsgálatakor az erőszak szűken értelmezett fogalma a fizikai sérülést okozó elkövetői cselekedet (Getoš-Kalac, 2021). Ez a szűken vett értelmezés azonban további körüljárást és pontosítást igényel.

Az erőszak meghatározása a jogban

Mivel még ez a vizsgálandó jelenség is eléggé sokrétű, egyszerűen használható, de egyben szilárd meghatározást igényel. Így a jelen tanulmányhoz inkább Walby és Towers megközelítését látom célravezetőnek, miszerint az erőszak meghatározásának törvényi alapokon kell nyugodnia (Walby & Towers, 2017). Törvényi alapként nemzetközi jogforrások is használhatók, azonban a vizsgálat szempontjából fontos, hogy az adatok egységesek, a módszertan pedig változatlan maradjon. Ennek a kettős elvárásnak a nemzeti szabályozás, esetünkben

a hatályos magyar büntető törvénykönyv felel meg legjobban. Ahogyan László (2018) is rámutat, a hatályos Btk.-ban törvényi erőszak fogalmat nem találunk. A Kúria gyakorlatában az erőszak valamely személyre közvetlenül ható olyan fizikai erő kifejtése, amely az ellenállását megtöri.² Ez a szűken értelmezett erőszak értelmezéséhez áll közelebb.

A társadalomtudományi megközelítéssel, azaz a szélesebben vagy szűkebben vett erőszak-meghatározás különbségével azonban a hatályos magyar büntetőjogban is találkozunk. Egyes büntetőjogi tényállások, mint például a kapcsolati erőszak, szélesebb erőszak fogalmat használ, ezzel szemben mások (például a testi sértés) jóval szűkebben értelmezik azt. Ha egy adott cselekvés (például késszúrás) mindig ugyanazt a fizikai sérülést okozná, akkor logikusnak tűnne kizárólag magát a tettet az erőszak fogalmának alapjául venni. Így jár el a társadalomtudományi mérőeszközök többsége, amely egyes tettek gyakoriságát méri, azok hatásától függetlenül [lásd például Tóth (2012); vagy nemzetközi kontextusban FRA, EIGE, Eurostat, (2024)]. Úgy gondolom, hogy ezzel figyelmen kívül hagynánk a tény, hogy egy adott tett nem mindig azonos sérülést okoz. Egy késszúrás könnyű sérülést és halált egyaránt okozhat, a seb helyétől vagy mélységétől, az elkövető erejétől, a sértett korától stb. függően. Ezért nemcsak a konkrét tettet, hanem az általa okozott sérülést³ is figyelembe kell venni (Walby & Towers, 2017). A büntető törvénykönyv éppen ezt teszi azáltal, hogy bizonyos büntetőjogi tényállásokat a sértettnek okozott sérülés alapján határoz meg. Ha a sérülés alapú meghatározást követve szeretnénk meghatározni a vizsgálandó bűncselekmények körét, akkor az általuk okozott sérülésnek azonosnak kell lennie, függetlenül a büntetőjogi minősítéstől. Ez alapján a jelen tanulmányban vizsgált bűncselekmények köre kiterjed minden olyan bűncselekményre, amelyek a sértett halálát eredményezik.

A szándék kérdése

Walby és Towers meghatározása további kiegészítésre szorul. Véleményem szerint az elkövető szándéka szintén figyelembe veendő: lehetséges, hogy az elkövető tette (például a fent említett késszúrás) megvalósul, és nem okoz kárt, vagy csak kisebbet, mint az elkövető tervezte, noha az elkövető szándéka ugyanaz volt, mint egy súlyosabb sérülést okozó bűncselekményé. A büntetőjog egyes bűncselekményeknek (például emberölés) már a kísérleti alakzatát is bünteti, így

---

2 34/2007. BK vélemény III. 1.

3 Walby és Towers eredeti művében a „harm” kifejezés szerepel, amelyet – tekintettel arra, hogy a vizsgált bűncselekményeknek passzív alanya és nem tárgya van – sérülésként magyarítottam.

szigorú értelemben véve nem a tett eredményét, hanem annak szándékát veszi figyelembe. A vizsgált fogalom ilyen módon való kiterjesztése, még ha nem is teljes mértékben, de biztosítja az erőszak kontextusát. A kísérletek beemelése mellett szól az is, hogy ez általában a tudományos vizsgálatok részét képezi, a kriminológiában legalábbis. Mind a hazai (Bakóczy, 1984), mind a regionális (Getoš-Kalac, 2021) és globális (Dawson, 2017) gyakorlatból hozhatók példák a majdnem halálos kimenetelű bűncselekmények beemelésére a mintába. Ugyanakkor a szűkebb fókusszal operáló vizsgálatok, amelyek szigorúan csak az emberölésekkel foglalkoznak, mint például Sivadó (2021) vagy Kivivuori és munkatársai (2024) munkái, szintén figyelembe veszik a nem befejezett, vagy nem emberölési minősítést kapó bűncselekményeket, még ha csak periférikusan is.

A kísérleti alakzaton kívül az elkövető szándékához kapcsolódik a gondatlanság fogalma is. Ahogyan figyelembe vettük egyes bűncselekmények kísérleteit, úgy mérlegelni kell a gondatlanságból elkövetett bűncselekményeket is. A kérdés megválaszolásához a kapcsolati jelzöt kell értelmeznünk.

Mi a kapcsolati erőszak?

Mivel jelen tanulmány a hazai jogszabályokon alapul, figyelembe kell venni a meghatározáshoz használt konkrét tényállások különös jellemzőit is. A fentiek értelmében, ha az erőszak meghatározásának törvényi alapjai vannak, akkor az erőszak társas dimenziója meghatározásnak is törvényi alapokon kell nyugodnia. Ezt a társas dimenziót a kapcsolati erőszak tényállása biztosítja. A tényállás taxatív meghatározza a bűncselekmény passzív alanyi körét, amelyben felsorolásra kerülnek a tényállás lehetséges sértettjei. „(1) Aki gyermekének szülője, továbbá az elkövetéskor vagy korábban vele közös háztartásban vagy egy lakásban élő hozzátartozója, volt házastársa, volt élettársa, gondnoka, gondnokoltja, gyámja vagy gyámoltja...” (Btk. 212/A. §).

Ez a taxatív felsorolás pontosan meghatározza a kapcsolati erőszak sértetti körét, amely értelmezi a kapcsolati jelzöt. Azaz a tanulmányban – néhány kivételtől eltekintve, amelyeket egyéni magyarázattal láttam el – az ezzel a sértetti körrel szemben elkövetett szűken értelmezett erőszakos, életellenes bűncselekményeket értelmeztem kapcsolati erőszakként.

A fentebb említett gondatlansági megszorítás szintén a tényállásból következik. A tényállás kiemelt eleme a rendszeresség, ami kizárja a gondatlanságot, azaz gondatlanságból nem lehet kapcsolati erőszakot elkövetni. Ezt a törvényhozói elvet a vizsgált bűncselekményekre is kiterjesztettem, így a gondatlanságból elkövetettnek minősített bűncselekmények nem kerültek be a mintába.

A látencia kérdése

Garai (2021) rámutat, hogy a párkapcsolati vagy háztartási társas kontextusban elkövetett súlyos életellenes bűncselekmények felderítési és elítélési aránya általában viszonylag magas. Liem azonban (Liem et al., 2018) megjegyzi, hogy ez soha nem teljes mértékű. Bakóczy szerint elsősorban kifejezetten azon emberöléseket könnyű elleplezni, amelyeknek sértettje csecsemő (Bakóczy, 1984). Hozzáteszem, hogy feltehetően hasonló a helyzet az időskorú sértettekkel is, akiknek halálát életkorukból és egészségi állapotukból fakadóan sokkal könnyebb természetes halálként feltüntetni. Getoš-Kalac felhívja a figyelmet arra is, hogy hitelt érdemlő empirikus bizonyítékok támasztják alá a forenzikus orvosok által nem detektált halálos kimenetelű erőszakot, amelynek pontos mértéke nem ismert, de nem jelentéktelen. Ugyanitt a rejtetten maradt emberölések összességét „*the dark figure of homicide*”-nak nevezi (2021). Ezeket a realitásokat figyelembe véve a rejtetten maradás – mértéktől függetlenül – megakadályozza a jelenség teljes megismerhetőségét. A reprezentativitás kérdésével a minta részletes bemutatásánál foglalkozom bővebben.

Mi a prevalencia?

A kérdésfelvetésnek megfelelően a prevalencia és az incidencia fogalmát is szükséges tisztázni. Mindkét fogalom a medicinából, pontosabban a járványtanból ered, azonban nemcsak betegségek, hanem társadalmi jelenségek leírására is használják őket. Szigorúan járványtani értelemben véve a prevalencia egy adott populációban előforduló események számának és az adott populáció létszámának hányadosa (Bruce et al., 2008). Ez a látszólag szabatos megfogalmazás figyelmen kívül hagyja az idő kérdését. Sem a prevalencia sem az incidencia nem értelmezhető a hely és az idő dimenzióinak meghatározása nélkül. Az úgynevezett pont prevalencia egy adott időpontban (például 2025. január 01-jén) értelmezi a prevalenciát, míg az úgynevezett periódus vagy szakasz prevalencia egy adott időszakban (például 2014 és 2024 között). Ez utóbbi típusú adatot közölt például Bakóczy (1984), amikor a szándékos, erős felindulásban elkövetett emberölések és kísérleteik együttes előfordulási gyakoriságát mérte Magyarország vidéki városaiban, az 1969 és 1978 közötti tíz év átlagában. (Ebben a rangsorban Szeged például az 55. helyen állt, 3,7 eset/100 000 fő értékkel.) Látható, hogy a prevalencia meghatározásához a helyet, az időt és a vizsgált populáció nagyságát is pontosan meg kell határozni, mert csak így nyerhető olyan mutató, amely egyszerre szabatos és összehasonlítható korábbi eredményekkel.

A prevalencia kb. 10%-os arány alatt az incidencia és az időtartam egyszerű szorzataként értelmezhető (Bruce et al., 2008). Okkal feltételezem, hogy a vizsgált bűncselekmények aránya a teljes lakosságra nézve jóval 10% alatt van, így a prevalencia = incidencia $\times$ időtartam összefüggést alkalmazva számítható a prevalencia. Az eredmények összehasonlíthatósága érdekében a prevalenciát fajlagos mutatóban (eset/100 000 fő) fejezem ki, az időpontok, illetve az időtartam megjelölésével.

Mi az incidencia?

Míg a prevalencia azt mutatja meg, hogy egy adott populációban összesen hány eset található egy adott pillanatban, az incidencia azt, hogy hány új eset került a populációba egy adott időtartam alatt. Ahhoz, hogy az incidencia hányadosát, azaz rátáját meghatározhassuk, képesnek kell lennünk arra, hogy az új eseteket a régiektől megkülönböztessük. Ez a vizsgált bűncselekmények esetében nem nehéz, mert az esetszámok nagyon alacsonyak, mégis módszertani problémát jelent. A kutatási egység kiválasztásától függ ugyanis az incidencia meghatározása. Erről bővebben a kutatási egység meghatározásánál írok.

A kutatási egység meghatározása

A kutatási egység meghatározása komoly módszertani kérdést vetett fel, amely egyben az incidenciát is befolyásolja. Az adatokat lehetséges volt ügyek alapján, illetve elkövetők és sértettek alapján is megkülönböztetni. Az első megközelítés általában a bevett gyakorlat, azonban a második sem nélkülöz bizonyos erőnyeket.

Ha a vizsgálati kérdésünket úgy fogalmazzuk meg, hogy hány embert érint a kapcsolati erőszak kontextusában elkövetett súlyos életellenes bűncselekmények csoportja egy adott időpontban vagy intervallumban, akkor a pontos válasz csak úgy kapható meg, ha az elkövetőket és a sértetteket is pontosan megszámloljuk. Így adható válasz arra a kérdésre, hogy hány elkövető, illetve hány sértett található a populációban, ezeket összeadva pedig megadhatjuk a választ arra, hogy pontosan hány embert érint a jelenség. Ez a módszer nem veszi figyelembe a további érintetteket, például a szülei verekedéseibe beavatkozó gyermekeket, az érintettek szüleit vagy új és korábbi intim partnereit, illetve azok gyermekeit vagy rokonait. Az érintettek körének ilyen mértékű kiterjesztése azonban olyan módszertani problémákat vet fel, amelyek kérdésessé teszik az érintettség jelenségének mérését. Ez a módszer természetesen nem veszi figyelembe azokat az eseteket sem, amelyek rejtetten maradnak.

Ezt a látszólag egyszerű módszert nem is annyira könnyű a gyakorlatban alkalmazni. Gyakran előfordul, hogy egy elkövető több sértett sérelmére követ el bűncselekményt, sőt visszaesővé vagy bűnismétlővé is válhat, így ugyanaz az elkövető több bűncselekményt is elkövethet több sértett sérelmére.

A kapcsolati erőszakra különösen jellemző az ismételt áldozattá válás, azaz a reviktimizáció (Ørke et al., 2018), még a súlyos vagy életveszélyes erőszak esetében is, annak ellenére, hogy minden ember csak egyszer válhat befejezett emberölés áldozatává. De tegyük fel, hogy ezt a módszertant követve kapunk egy értéket a prevalenciára. Az eredményünk, habár pontos lesz, nem lesz összehasonlítható azokkal a kutatásokkal, amelyeket ügyek alapján számoltak. Így azon kérdések megválaszolása, amely az eredmény kontextusát adhatná, nem lesz lehetséges. Ilyen lehet például, hogy több-e a kapcsolati erőszak kontextusában elkövetett erőszak, mint más országokban? Emelkedett vagy csökkent-e az országos prevalencia a korábbi időszakokhoz képest? A kutatási egység helyes megválasztásával mindkét kérdés megválaszolható. Ha kutatási egységként az ügyet választjuk, az összehasonlíthatóságon kívül a büntető eljárásjog sajátosságaiából is profitálhatunk. A ne bis in idem⁴ elv értelmében nem kell tartanunk az adatok duplikációjától, ami komoly előny.

Az eljárásjogi sajátosságoknak azonban negatív hozadéka is van. A bűnhalmozat, azaz a több bűncselekmény egy eljárás keretében való elbírálása megnehezíti a kizárólag ügy alapján való elkülönítést, mert egy eljárás során több bűncselekményt is elbírálnak. Szintén jelentős a nem megfelelő minősítések szerepe egyes bűncselekmények rejtetten maradásának. Ennek eredményeként köztes megoldást választottam. Az összehasonlíthatóságot szem előtt tartva az ügyet választottam kutatási egységül. Ezt azonban kiegészítettem az elkövetők alaposabb vizsgálatával, így külön változókat vettem fel a bűnismétlés, illetve a visszaesés mérésére. Ez utóbbi azért is fontos, mert a későbbi elkövető tipológiákban hasznos megkülönböztető mutatóként szolgálhat. Így egy olyan eredményt kaptam, amely – úgy gondolom – egyszerre jobban megfelel az összehasonlíthatóság követelményének és szélesebb kontextust ad a bűnelkövetőkről.

Összefoglalva: az éves incidenciát az adott évben pertinensnek tekintett ügyek száma jelenti.⁵ Az adott év meghatározásánál nem a bűncselekmény elkövetési idejét, hanem a végrehajtható határozat meghozatalának dátumát tekintettem. A prevalenciát az éves incidenciák egyszerű összegeként számoltam, Bruce és munkatársai (2008) meghatározását követve.

4 A ne bis in idem elve az ugyanazon tény kétszeres értékelésének tilalmát határozza meg (Szabó, 2021).

5 A pertinens szó jelentése: pontosan odaillő, releváns. A tanulmány kontextusában a pertinens jelentése az eredeti latinhoz áll közel. (Pertinere: kiterjed valamire, valamire vonatkozik.) Azaz olyan bűncselekmények, amelyekre kiterjed, amelyekre vonatkozik a kapcsolati erőszak meghatározása.

Szigorúan kriminológiai szempontból nézve, egy cselekedet nem minősül bűncselekménynek, ameddig arról jogerős határozatot nem hozott a területileg illetékes jogalkalmazási szerv. A vizsgálat ezen az elven alapult. Mindezt szem előtt tartva nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a jogalkalmazás időigényes, így jelentős torzítást okozhat az eredményekben. Köztudott, hogy egyes bírósági eljárások rendkívül elhúzódhatnak. A „döglött akták” gyakran évtizedekkel meghosszszabbítják a jogalkalmazás folyamatát. Ez alól a jelen vizsgálat sem kivétel. Ezt ellensúlyozandó, külön kiegészítő ábrán jelöltem a bűncselekmények elkövetési idejét is, hogy pontosabb kontextusba kerüljön a vizsgálat eredménye.

A minta

A mintát a Szegedi Törvényszék aktáiból vettem. Az adatgyűjtési időszak 2025. május 1-től 2025. július 31-ig tartott. A törvényszék területi illetékessége Csongrád-Csanád vármegye teljes területére kiterjed. A vizsgált időszak 2014. január 1. – 2024. december 31. Az akták teljes tartalmát tartalomelemzésnek vettem alá. A mintába, a fenti erőszak definíciónak és módszertani megfontolásoknak megfelelően, az alábbi bűncselekmények kerültek be:

- a) emberölés és kísérlete,
- b) életveszélyt okozó testi sértés és kísérlete,
- c) halált okozó testi sértés.

Reprezentativitás

A minta nem tekinthető reprezentatívnak a kapcsolati erőszak szempontjából, mert nem ismert, hogy milyen mértékű lemorzsolódás történt a büntetőeljárás korábbi szakaszaiban, ahogyan a téves minősítések mértéke sem. Kriminológiai szempontból sem tekinthetjük reprezentatívnak a mintát a fentebb már ismertett rejtetten maradás miatt. A minta egyedül büntetőjogi szempontból tekinthető reprezentatívnak, mert a vizsgált időszak teljes időtartamában tárgyalt összes ügyet tartalmazza.

A minta teljes kiinduló elemszáma 91 darab volt. Az akták tartalmazták a vádiratot, a határozatot, a feljelentést, a tárgyalási jegyzőkönyveket és az esetek többségében a nyomozás iratait is. A mintában maradt minden olyan ügy a fent meghatározott bűncselekmények közül, amely ügyszámmal rendelkezett, amelynek aktája nem volt üres,⁶ és amelyet nem gondatlanságból követtek

---

6 Az akták fizikailag nem voltak üresek, azonban rendelkezéseket vagy utasításokat tartalmaztak.

el. A három üres akta, illetve a két gondatlanságból elkövetett bűncselekmény eltávolítása után a mintát anonimizálni kellett. Egy ügyet az eljárás során új ügyszámmal láttak el, így a két különböző ügyszámon lévő azonos ügyet egy anonim azonosító alá rendeztem. Két ügyet később egyesítettek és a terhelt halmazati büntetést kapott. Két ügy felülvizsgálat miatt nem állt rendelkezésre. A minta elemszáma így 82 ügyre csökkent.

A pertinencia meghatározása

A pertinencia változóját egy kétértékű mutatóval mértem (pertinens/nem pertinens). Egy ügyet két tényező alapján minősítettem pertinensnek, mindkettő a kapcsolati erőszak tényállásának passzív alanyi köre meghatározásából ered. Minden egyes ügynél egyesével határoztam meg a pertinenciát.

Az elkövető és a sértett között fennálló kapcsolat mint a pertinencia kritériuma

Minden olyan ügyet pertinensnek minősítettem, amelynek sértettje a kapcsolati erőszak (Btk. 212/A. §) passzív alanyi körébe esett. Ilyenek voltak a házastársi, élettársi, vérségi kapcsolatok, illetve a közös gyermek szülői kapcsolatai. Az esetek többsége ebbe a kategóriába került, azonban a minta tartalmaz olyan adatpontokat, amelyek nem teljesen feleltek meg a tényállás kritériumainak, mégis bekerültek a mintába. Ezek bővebb leírását lásd a határesetek szekció alatt.

A domeszticitás mint a pertinencia kritériuma

A tényállás meghatározása szerint a passzív alanyi körbe való tartozás egyik feltétele az elkövetővel az elkövetéskor vagy korábban közös háztartásban való élés. Ez a kritérium az úgynevezett domeszticitás kritériuma, amelyet más országokban is használnak a kapcsolati erőszak meghatározásához. A minta tartalmaz olyan adatpontokat, amelyek nem teljesen feleltek meg a tényállás kritériumainak, mégis bekerültek a mintába. Ezek bővebb leírását lásd a következő szekcióban.

Határesetek

A pertinencia szempontjából nem minden esetet lehetett egyértelműen besorolni. Az elkövető és a sértett közötti kapcsolatokat külön változóval mértem.

Az 1. számú táblázat a változó értékeit mutatja be.

1. számú táblázat

Kapcsolati jellegek a pertinens eseteknél

Kapcsolat jellege	Esetszám
Após-vej	1
Élettársi kapcsolat	13
Élettárs szülei	2
Házasság	11
Szülő-gyermek	3
Testvér	1
Határeset	5
Mindösszesen	36

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A határesetek értéket öt alkalommal vette fel a változó. Három alkalommal az elkövető és a sértett között olyan romantikus/szexuális kapcsolat állt fenn, amely keretein belül nem valósult meg az életközösség, illetve a házasság. A kapcsolatok időtartama a néhány hónaptól a több évtizedig terjed. Azért kerültek be a mintába, mert a tanúvallomásokban a tanúk vagy maga a sértett intim partnerként azonosította az elkövetőt, vagy az elkövető a sértettet. Egy alkalommal a sértett és az elkövető között nem volt intim partneri viszony, azonban gyermekkoruk óta ismerték egymást. Ez az adatpont azért került be a mintába, mert az elkövető erre a viszonyra hivatkozva csalta a sértettet az elkövetés helyére. További egy esetben a sértett és az elkövető között megvalósult a domeszticitás, de rokoni vagy párkapcsolati viszony nem volt közöttük. Az elkövető azonban azért támadta meg a sértettet, mert a gyermeke, aki szintén velük élt, kifejezetten szerette a sértettet, és az elkövető erre volt féltékeny.

A kapcsolati erőszak jelenségéhez szervesen kapcsolódik a féltékenységből elkövetett erőszak, ahogyan azt a kortárs és a korábbi tipológiák is elismerik. Markánsan el is különült az egy adott személy egykori és jelenlegi intim partnerei közötti, féltékenységből elkövetett bűncselekmények csoportja. Azonban ilyen esetekben az elkövető és a sértett között sem a domeszticitás, sem pedig a párkapcsolat, illetve a vérségi kapcsolat feltétele nem valósult meg, ezeket az eseteket nem tekintettem pertinensnek.

Eredmények

Összevont eredmények

A vizsgálat eredményeit a 2. számú táblázat foglalja össze. Az összesített, átlagos pertinencia a vizsgált bűncselekményekre az esetek 41,6%-a.

2. számú táblázat

A pertinencia összevont eredményei a teljes mintára, bűncselekmények szerint.

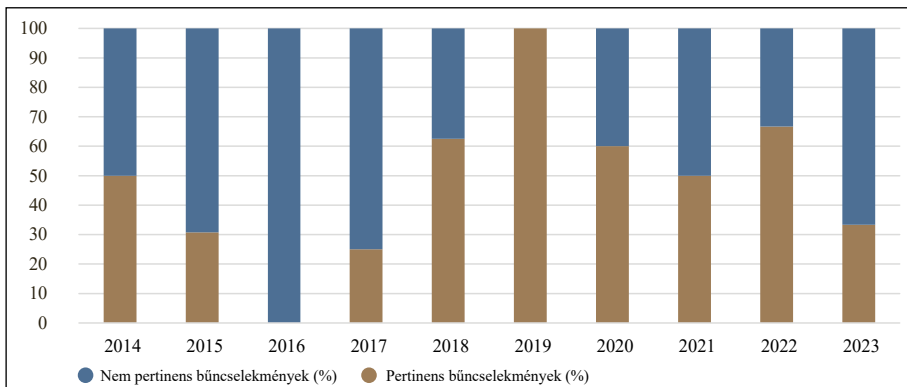
Bűncselekmény	Pertinens (eset)	Nem pertinens (eset)	Összesen (eset)	Pertinencia (%)
Emberölés	10	10	20	50,0
Emberölés kísérlete	15	14	29	51,7
Életveszélyt okozó testi sértés	7	10	17	41,2
Életveszélyt okozó testi sértés kísérlete	2	7	9	22,2
Halált okozó testi sértés	2	5	7	28,6
Mindösszesen	36	46	82	41,6

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Az ilyen, összevont eredmények esetében felmerül, hogy mekkora mértékben torzítja az eredményt az estek időbeni összevonása, így egy éves bontású adatsor pontosabban bemutatja az esetek eloszlását. Ezt az 1. számú ábrán mutatom be. Az ábra jellegzetes „fűrészfogas” mintázatából is látható, hogy az alacsony elemszámok miatt a szórás mértéke viszonylag nagy. Összességében a pertinencia évente átlagosan 48%-os a vizsgált bűncselekmények tekintetében.

1. számú ábra

A vizsgált bűncselekmények évenkénti eloszlása pertinencia szerint

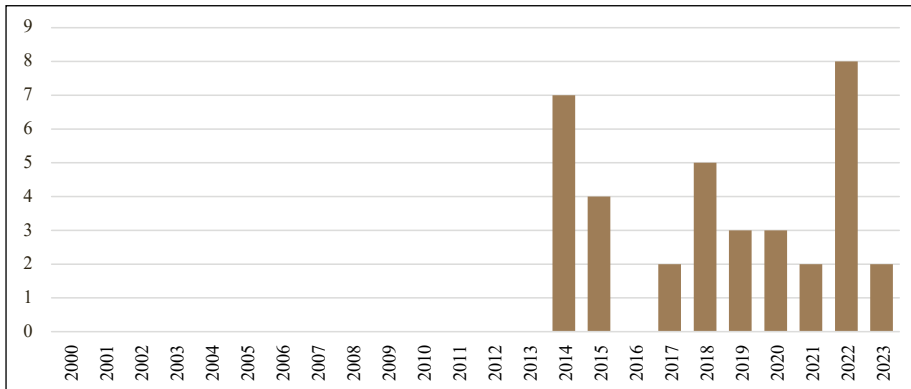
Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Az eredmények összehasonlíthatósága csak az emberölések esetében lehetséges. A minta eredményei szerint az emberölések száma a vizsgált, tízéves időszak átlagára vetítve 0,52 eset/100 000 fő.⁷ A pertinens esetszám ennek pontosan a fele, 0,25 eset/100 000 fő. Jó összehasonlítási alapot adnak Sivadó eredményei, ezek szerint az Európai Unióban az emberölések csökkenő tendenciát mutatnak, 0,8–0,7 eset/100 000 fő értékekkel (Sivadó, 2021). Ennek tükrében is jelentős a 0,25 eset/100 000 fő évente. Kicsit érthetőbben megfogalmazva ez azt jelenti, hogy négy évente történik egy kapcsolati erőszakhoz kapcsolódó emberölés egy százezer fős mintában. Ha a vármegye lakosságát kb. 400 000 főnek tekintjük, akkor azt mondhatjuk, hogy évente átlagosan egy eset történt a kapcsolati erőszakból kifolyólag a vizsgált időszakban.

A bűncselekmények elemzésekor fontos figyelembe venni a jogalkalmazás időigényét. A 2. és a 3. számú ábra azt mutatja be, hogy milyen különbségek vannak a határozathozatal időpontja szerinti eloszlás és a bűncselekmények elkövetésének időpontja között.

2. számú ábra

A pertinens bűncselekmények eloszlása a határozathozatal éve szerint

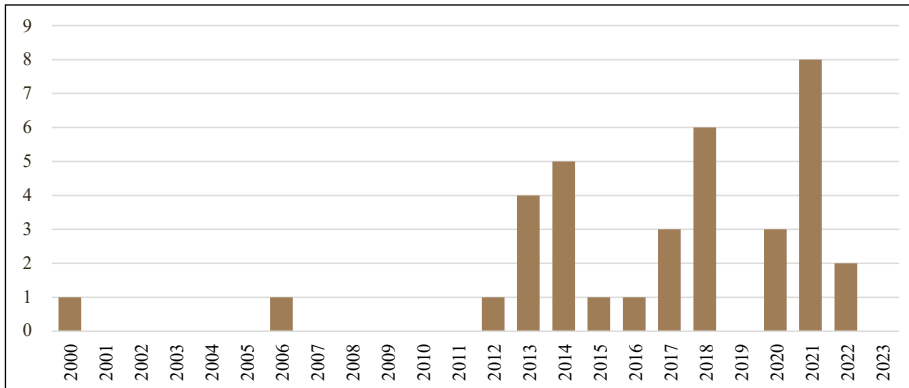

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

7 A lakosság szám tízéves átlagának kiszámításához a KSH éves adatainak átlagát használtam, amely Csongrád-Csanád vármegyére 2014 és 2024 között átlagosan 398 401 fő.

3. számú ábra

A pertinens bűncselekmények eloszlása a bűncselekmény elkövetésének éve szerint

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Látható, hogy az elkövetési idő tekintetében összesen két bűncselekmény (2000, illetve 2006) esik számottevően távol a minta zömétől. A pertinens esetek többsége azonban a határozathozatali és így a vizsgálati időintervallumon belülre esik.

Elkövetői előélet

Az elkövetők előéletét a minta pertinens részére érdemes áttekinteni. Ezt a 3. számú táblázatban foglaltam össze.

3. számú táblázat

A pertinens bűncselekmények elkövetőinek előélete

Elkövető előélete	Esetszám
Büntetlen	18
Büntetett	14
Állt már bíróság előtt	1
Próbaidős	1
Többszörösen büntetett	1
Ismeretlen	1
Mindösszesen	36

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Látható, hogy az elkövetők döntő többsége, azaz pontosan a fele, büntetlen előéletű. A büntetett előéletű elkövetők bűnözői életútjának részletesebb ismertetése meghaladja jelen tanulmány kereteit, de figyelemre méltó a büntetlen elkövetők magas aránya, tekintve, hogy milyen súlyos bűncselekményeket követtek el.

Felhasználhatóság

A fenti eredmények felhasználhatók a kapcsolati erőszakról és annak hatásairól készült becslések pontosítására, illetve költségbecslések készítésére. A kapcsolati erőszak és a hozzá kapcsolódó bűncselekmények további differenciálása szükséges a prevenció és mitigáció érdekében.

Összefoglalás

A mintán elvégzett kutatás tanulsága, legalábbis számomra, hogy az emberi társas kapcsolatok meghatározó tényezők a súlyos életellenes bűncselekmények elkövetése során. A mintán mérhető pertinencia az emberölések és kísérleteik esetében közel ötven százalékos, és ezzel jelentősnek mondható. Az életveszélyt okozó testi sértés, ennek kísérlete és a halált okozó testi sértés ugyan alacsonyabb pertinenciával vannak jelen a mintában, azonban ezek mértéke sem elhanyagolható.

A vizsgálat korlátjának kell tekinteni azt, hogy az eredmények nem alkalmasak általánosításra. Ez azt jelenti, hogy a bevezetőben feltett kérdést csak a vármegye területére és csak a vizsgált időszakban lehetséges megválaszolni. Természetesen a szerző bízik abban, hogy a fentebb részletezett módszertan használatával más mintákon is megismételhető lesz a vizsgálat, és így további eredmények születnek majd, amelyek segítségével akár országosan is megismerhető lesz a kapcsolati erőszak kontextusában elkövetett terminális erőszakok mértéke.

Felhasznált irodalom

- Bakóczi A. (1984). *Az emberölés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- Bruce, N., Pope, D. & Stanistreet, D. (Eds.) (2008). *Quantitative Methods for Health Research: A Practical Interactive Guide to Epidemiology and Statistics*, (2. kiadás). Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9780470725337>
- Corradi, C. & Stöckl, H. (2014). Intimate partner homicide in 10 European countries: Statistical data and policy development in a cross-national perspective. *European Journal of Criminology*, 11(5), 601-618. <https://doi.org/10.1177/1477370814539438>

- Dawson, M. (Szerk.). (2017). *Domestic Homicides and Death Reviews: An International Perspective*. Palgrave MacMillan. 10.1057/978-1-137-56276-0
- Fehér L. & Parti K. (2002). Nők a börtönben. *Kriminológiai Tanulmányok*, 39, OKRI.
- FRA, EIGE & Eurostat (2024). *EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27*, Publications Office of the European Union, Luxembourg. 10.2811/4526264
- Garai R. (2021). *A kapcsolati erőszak „szövődményei” - egy nővum hatása és joggyakorlata*. PhD értekezés. Károli Gáspár Református Egyetem.
- Gelles, R. J. (2000). Estimating the incidence and prevalence of violence against women: National data systems and sources. *Violence Against Women*, 6(7), 784–804. 10.1177/10778010022182146
- Gelles, R. J., & Straus, M. A. (1979). Violence in the American Family. *Journal of Social Issues*, 35, 15-39. 10.1111/j.1540-4560.1979.tb00799.x
- Getoš-Kalac, A. (2021). *Violence in the Balkans: First Findings from the Balkans Homicide Study*. Springer Briefs in Criminology. 10.1007/978-3-030-74494-6
- Heitmeyer, W. & Hagan, J. (2003). Violence: The Difficulties of a Systematic International Review. In Heitmeyer, W. & Hagan, J. (Eds.), *International Handbook of Violence Research*. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-0-306-48039-3_1
- Huff-Corzine, L. & Toothy, K. (Szerk.). (2025). *Pauline Tarnowsky's Les Femmes Homicides Part I*, (1. kiadás). Routledge Studies in Crime and Society. <https://doi.org/10.4324/9781003232131>
- Kivivuori, J., Liem, M. & Markwalder, N. (2024). European Homicide Monitor: Research, New Developments, and Future. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 40(3), 431-445. 10.1177/10439862241253386
- Kivivuori, J., Suonpää, K. & Lehti, M. (2014). Patterns and theories of European homicide research. *European Journal of Criminology*, 11(5), 530-551. <https://doi.org/10.1177/1477370814536833>
- László B. (2018). Erőszak, erőszakos magatartás, személy ellenierőszakos cselekmény – értelmezési kérdések a csekély súlyú, tömegesen előforduló bűncselekmények körében. *Büntetőjogi Szemle*, 18(1), 48-53.
- Liem, M. (2021). Balkanisation in European Homicide Research. In Getoš-Kalac A. (Szerk.). *Violence in the Balkans*. SpringerBriefs in Criminology. Springer. 10.1007/978-3-030-74494-6_2
- Liem, M., Suonpää, K., Lehti, M., Kivivuori, J., Granath, S., Walser, S. & Killias, M. (2018). Homicide clearance in Western Europe. *European Journal of Criminology*, 16(1), 81-101. 10.1177/1477370818764840
- Ørke, E. C., Vatnar, S. K. B. & Bjørkly, S. (2018). Risk for Revictimization of Intimate Partner Violence by Multiple Partners: a Systematic Review. *Journal of Family Violence*, 33, 325–339. 10.1007/s10896-018-9952-9
- Remrey, L. (2025). Homicide Victimization in the United States, 2023. *Bureau of Justice Statistics Bulletin*. <https://bjs.ojp.gov/document/hvus23.pdf>
- Sivadó M. (2021). Radical decrease in the number of homicides in Hungary. *Belügyi Szemle*, 69(SI4), 108-120. 10.38146/BSZ.SPEC.2021.4.8
- Solt A. (2022). Otthoni erőszakosságok. *Belügyi Szemle*, 70(8), 1671-1686. 10.38146/BSZ.2022.8.6

- Szabó J. (2021). A ne bis in idem elvének hazai fejlődéstörténete. *Büntetőjogi Szemle*, 21(1), 52-58. <https://ujbtk.hu/szabo-judit-a-ne-bis-in-idem-elvenek-hazai-fejlodestortenete/>
- Tóth O. (2012). Mi hány méter? A párkapcsolati erőszak méréséről. *Socio.Hu Társadalomtudományi Szemle*, 2(1), 37–46. <https://doi.org/10.18030/socio.hu.2012.1.37>
- Walby, S. & Towers, J. (2017). Measuring violence to end violence: mainstreaming gender. *Journal of Gender-Based Violence*, 1(1), 11-31. 10.1332/239868017X14913081639155

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Pásztor G. (2026). A kapcsolati erőszak pertinenciája terminális életellenes bűncselekményekben Csongrád-Csanád vármegyében. *Belügyi Szemle*, 74(6), 1557–1576. <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2026.v74.i6.pp1557-1576>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáféréssel szemeli tájékoztatás

A közlemény nyílt hozzáféréssel, a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint jelenik meg.

A közlemény változatlan formában, nem kereskedelmi célból, bármely médiumban és formátumban szabadon megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző(k), a közlés helye és a licenc hivatkozása megfelelően feltüntetésre kerül. Módosított vagy átdolgozott változat terjesztése, valamint kereskedelmi célú felhasználása nem megengedett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Pásztor Gergely, aki a pasztor.gergely@stud.u-szeged.hu e-mail címen érhető el.